

Sarajevo, tijdens aankomst konvooi met 775 doden,
juli 2010

Mijn reis in 2010 naar de herbegraving van 775 Bosniaken in Bosnië-Herzegovina leidde tot deze aantekeningen in woord en beeld.

Met 15 foto's elk voorzien van een tekst geef ik hier verslag van mijn indrukken. Tegen de achtergrond van dit gebied dat 15 jaar na de oorlog op de Balkan nog steeds getekend is door geweld. Tijdens deze tocht heb ik met verschillende mensen contact gelegd. Dit relaas is te zien als een beeldend verslag. Een genummerd en gesigneerd exemplaar is nu verkrijgbaar.

Hoe te bestellen:

Deze map met 15 aantekeningen is te verwerven als kunstenaarseditie, genummerd en gesigneerd.

U ontvangt binnen 5 dagen een exemplaar thuis wanneer het bedrag van € 24,95 ontvangen is op de ING rekening: 511.24.68 tnv. P.C. Otto beeldend kunstenaar, Arnhem. Dit bedrag is inclusief 6% BTW en verzendkosten.

Deze bundel wordt mede ondersteund door het Fonds van Beeldende Kunst Amsterdam en het Kröller-Müller Museum in Otterlo.

De inhoudsopgave bevat de volgende foto's en teksten:

1. Omslag	10. Aandenken
2. Inleiding	11. Bijengat
3. Geweten	12. Nummer 727
4. Welkom	13. Nadat het oorlog heette
5. Bloemen	14. Telefoon
6. Platgereden bloemen	15. Traktatie
7. Familiereünie	16. Broche
8. Wachtenden	17. Water
9. Huis	18. Verantwoording

Geprint op 80grams Biotoppapier, handgemaakte map met sluiting door Brown cartonnage, genummerde en gesignde editie

(hier onder de eerste drie pagina's van deze bundel)

Gezicht op de hoofdstraat in Srebrenica, zondagmorgen 11 juli 2010

15
aantekeningen van een bezoek aan Bosnië- Herzegovina

Juli 2010

peter otto

Inleiding

Bij het tekenen van een wolk, kan ik niet verder gaan dan de omtreklijn van een tekstballon. Mijn lege tekstballon werpt schaduw af en weerspiegelt de donkere zijde van de vluchtige lichtheid. Dat is alles. Magritte had nog het plezier in zo'n leeg veld het woord *Horizon* te schilderen. Dat is een luchtigheid met romantiek uit de vorige eeuw. Zijn illusies blijven een vorm van elegant bedrog naast de harde werkelijkheid. Het zijn illusies die voor mij een te makkelijke verhouding van woord en beeld illustreren. Sleetse woorden tonen een pijnlijke onmacht bij het doorgronden van de harde werkelijkheid. Daaruit volgt de vraag hoe die sleetse woorden te omzeilen bij de indrukken van betekenisvolle beelden in een voormalig oorlogsgebied.

Mijn bezoek aan Srebrenica, vijftien jaar nadat de genocide heeft plaatsgevonden, is een zoektocht naar onbevangeheid in een zeer beladen omgeving. In deze tijd door dit oorlogslandschap reizen is niet meer met een vrijblijvende blik mogelijk. Overal zijn de gevolgen van de noodlottige Balkanoorlog die tussen 1991 – 1995 woedde, te zien. Niet alleen de artefacten van een oorlog zijn er te vinden, de mentale wending van de bewoners tekent de omgang met hun omgeving. Om te ontsnappen uit een verwachtingspatroon van oorlogsbeelden, kan ik niet anders dan met een tegengestelde opdracht kijken tussen al het leed en de sporen van geweld. Op die manier is het een uitdaging voorbij de cliché-voorstellingen van een oorlog te raken. Dit verslag in vijftien delen is een poging vast te leggen hoe alledaagse indrukken aanhoudend veranderen door hun oorlogsomgeving.

Augustus 2010

Opgedragen aan mijn vrouw Rianne

Met dank aan alle mensen die behulpzaam zijn geweest:

(--.....--)

Platgereden bloemen voor het presidentieel paleis, Sarajevo, vrijdag 9 juli 2010

Platgereden bloemen

Het straatbeeld begint zich naar de oude situatie te herstellen. De mensen die het konvooi met de 775 doden hebben opgewacht, beginnen in aantal op te lossen. De man met de rode fez houdt een protestbord vast en discussieert nog met iemand die blijft staan. Zelfs de cameralui pakken hun spullen in. Iedereen is nog wat verdoofd van de gebeurtenissen.

De achtergebleven bloemen zijn het bewijs van de minuten die tijdens het konvooi met gehuil, geschreeuw en gebed werden gevuld. De blonde agente werd erbij geroepen om de weduwen die de vrachtwagens met lijken niet wilden loslaten, in beweging te krijgen. Stapvoets rolden de wagens langzaam verder en draaiden de hoek om richting Srebrenica. Op straat bleven de bloemen liggen die van de vrachtwagens gevallen zijn en werden platgereden. Het uitgesprenkelde rozenwater geurt nog wat. Mensen vermijden oogcontact en lopen met een boog om de bloemen heen. Het zijn de sporen van een jaarlijkse ceremonie die een geschiedenis uit 1995 naar boven haalt. Straks komt de veegwagen en rijden de auto's over het asfalt. Na een uur is er niets meer te ontdekken van het gepasseerde dodentransport. Alle sporen van verdriet worden gewist. Het is nu wachten op het volgend jaar. De vlag blijft hangen.